

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

 доц. Ольга МЕЛЬНИКОВА
“30” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 29 ІСТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта

Робоча програма **Історія дошкільної педагогіки**

Спеціальності: 012 Дошкільна освіта

Розробники: доктор педагогічних наук, професор Кушнір Валентина Миколаївна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дошкільної освіти.

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри дошкільної освіти Ольга МЕЛЬНИКОВА

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії

факультету дошкільної та спеціальної освіти Ольга БУТЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № ____
(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українською	українською
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів із розподілом:	II	II
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	44	10
Лекційні	22	6
Семінарські / Практичні	22	4
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	40	72
Індивідуальні завдання	6	8
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу : формування у студентів системи історико-педагогічних знань та набуття здобувачами освіти компетентностей відповідно до ОП :

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання:

ПР-1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-9. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія зарубіжної педагогіки

Тема 1. Виховання і навчання в умовах древніх цивілізацій. Антична педагогіка.

Тема 2. Педагогіка феодального Середньовіччя, Відродження

Тема 3. Педагогіка періоду Просвітництва. Педагогічна система Я.А.Коменського.

Тема 4. Педагогіка періоду капіталізму. Педагогічні погляди Дж.Локка, Ж.-Ж.Руссо

Тема 5. Західноєвропейська педагогіка к. XIX – поч. XX ст. Розвиток суспільного дошкільного виховання.

Змістовий модуль 2. Історія освіти України

Тема 1. Школа, освіта і виховання в Київській Русі

Тема 2. Національна освіта України в епоху Відродження

Тема 3. Педагогічна думка в другій половині XVIII-XIX ст.

Тема 4. Становлення суспільного дошкільного виховання в кінці XIX – поч. XX ст.

Тема 5. Розвиток національної системи дошкільного виховання, школи протягом періоду національних змагань (1917-1919 р.р.) та розвиток партійно-державної (радянської) дошкільної педагогіки

Тема 6. Основи теорії і практики виховання дітей у XX ст.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Історія зарубіжної педагогіки												
Тема 1. Виховання і навчання в умовах древніх цивілізацій. Антична педагогіка	6	2	2			2	8				2	6
Тема 2. Педагогіка феодального Середньовіччя, Відродження	6	2	2			2	8				2	6
Тема 3. Педагогіка періоду Просвітництва. Педагогічна система Я.А.Коменського.	7	2	2		1	2	10	2				8
Тема 4. Педагогіка періоду капіталізму	7	2	2		1	2	10		2			8
Тема 5. Західноєвропейська педагогіка к. XIX – поч. XX ст..	7	2	2		1	2	10	2				8
Разом за змістовим модулем 1	33	10	10		3	10	46	4	2		4	36
Змістовий модуль 2. Історія педагогіки України												
Тема 1. Школа, освіта і виховання в Київській Русі	10	2	2		1	5	9		2		2	5
Тема 2. Національна освіта України в епоху Відродження	10	2	2		1	5	7				2	5
Тема 3. Педагогічна думка в другій половині XVIII-XIX ст.	10	2	2		1	5	5					5

Тема 4. Становлення суспільного дошкільного виховання в кінці XIX – поч. XX ст.	9	2	2			5	9	2				7
Тема 5. Розвиток національної системи дошкільного виховання, школи протягом періоду національних змагань (1917-1919 р.р.) та розвиток партійно-державної (радянської) дошкільної педагогіки	9	2	2			5	7					7
Тема 6. Основи теорії і практики виховання дітей у XX ст.	9	2	2			5	7					7
Разом за змістовим модулем 2	57	12	12		3	30	44	2	2		4	36
Усього годин	90	22	22		6	40	90	6	4		8	72
Модуль 3												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	22	22		6	40	90	6	4		8	72

6. Теми семінарських / практичних занять

№ п/п	Теми	К-сть годин	
		Денна	Заочна
1	Виховання і навчання в умовах древніх цивілізацій. Антична педагогіка	2	-
2.	Педагогіка феодального середньовіччя, Відродження та Просвітництва	2	-
3.	Педагогіка періоду Просвітництва. Педагогічна система Я. А. Коменського	2	-
4.	Педагогіка періоду капіталізму	2	2
5.	Західноєвропейська педагогіка к. XIX – поч. XX ст.	2	-
6.	Школа, освіта і виховання в Київській Русі	2	2
7.	Національна освіта України в епоху Відродження	2	-
8.	Педагогічна думка в другій половині XVIII-XIX ст.	2	-
9.	Становлення суспільного дошкільного виховання в кінці XIX – ст.. XX ст..	2	-
10.	Становлення і розвиток радянської дошкільної педагогіки.	2	-
11	Основи теорії і практики виховання дітей у XX ст.	2	-
Всього:		22	4

7. Самостійна робота

Короткий опис форми самостійної роботи і змісту навчального матеріалу для студентів.

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Виховання і навчання в умовах древніх цивілізацій. Антична педагогіка 1. Що можна використати з досвіду давнього Сходу в сучасній педагогіці та освіті? Відповідь обґрунтуйте. 2. Підготуйте навчальну доповідь на тему: „Педагогічні погляди давньогрецького (або: давньоримського) філософа (за вибором)”.	(2 год)	(6 год)
2.	Педагогіка феодального середньовіччя, Відродження та Просвітництва 1. Узагальнити спрямованість філософських трактатів найвидатніших енциклопедистів середньовічного Сходу. 2. Виокремити провідні педагогічні ідеї у педагогічній думці середньовічного Сходу.	(2 год)	(6 год)
3.	Педагогіка періоду Просвітництва. Педагогічна система Я.А.Коменського Підготувати есе «Дидактичні погляди Я.А. Коменського і сучасність».	(2 год)	(8 год)
4.	Педагогіка періоду капіталізму Підготувати есе «Педагогічні погляди Ж.Ж.Руссо і сучасність» Підготувати повідомлення на тему «Програма виховання джентльмена за Дж. Локком»	(2 год)	(8 год)
5.	Західноєвропейська педагогіка к. XIX – поч. XX ст. Узагальнити гуманістичні ідеї реформаторської педагогіки, актуальні для сьогодення України. Підготувати презентацію на тему «Педагогічні ідеї (одного із представників реформаторської педагогіки)» (Е. Кей, М. Монтессорі, Л. Гурлітт, Дж. Дьюї, Р. Кузіне, Г. Вінекена, А. Фер'єра, О. Декролі, А. Нейл, Р. Штайнер, С.Френе, Я.Корчак та ін.)	(2 год)	(8 год)
6.	Школа, освіта і виховання в Київській Русі Підготуйте есе на тему «Повчання дітям Володимира Мономаха і сучасність»	(5 год)	(5 год)
7.	Національна освіта України в епоху Відродження Використовуючи інтернет-матеріали, порівняти зміст освіти, методи навчання та виховання у братських школах України та єзуїтських колегіях.	(5 год)	(5 год)

8.	Педагогічна думка в другій половині XVIII-XIX ст. Проаналізувати систему козацького виховання в Україні XVII ст. Обґрунтувати концепцію Г.С.Сковороди щодо спорідненої праці як універсального способу досягнення щастя.	(5 год)	(5 год)
9.	Становлення суспільного дошкільного виховання в кінці XIX – ст.. XX ст.. Підготувати есе на тему «Педагогічні ідеї С.Русової і сучасність» Підготувати презентацію про діяльність та педагогічні погляди представника із педагогічної когорти (С.Русова, Н.Лубенець, Т.Лубенець, І Сікорський, С.Яницька, В.Фльорова, С.Тихеєва, М.Светницька, В.Зеньківський, Є.Яновська та ін.)	(5 год)	(7 год)
10.	Становлення і розвиток радянської дошкільної педагогіки Підготувати есе «педагогічні погляди О.Дорошенко і її книга «Дитячий садок»» Підготувати коротку характеристику форм організації навчального процесу в 20-ті роки XX ст. (студійна система, Дальтон-план, метод проектів та ін.) (за зразком https://works.doklad.ru/view/GkgvCHRPYHA/all.html)	(5 год)	(7 год)
11.	Основи теорії і практики виховання дітей у XX ст. Підготуйте повідомлення «Поради батькам від А.С.Макаренка» Підготуйте есе «В.О.Сухомлинський і навчання 6-річок»	(5 год)	(7 год)
	Всього	(40 год)	(72 год)

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи, що містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень навчальної компетентності бакалавра. Оцінюється у 15 балів.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань з навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на базі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських та практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтована структура ІНДЗ – дослідження має структуру реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Орієнтовна тематика ІНДЗ:

1. Проблеми дошкільного виховання у педагогічній думці давнього світу.
2. Зародження елементів педагогічної теорії в Стародавній Греції.
3. Педагогічні погляди Марка-Фабія Квінтіліана.
4. Погляд на проблеми виховання дітей дошкільного віку за часів середньовіччя.
5. Гуманістична педагогіка епохи Відродження.
6. Виховання дітей дошкільного віку в педагогічній спадщині Я.-А. Коменського.
7. Педагогічні ідеї виховання дітей дошкільного віку епохи Просвітництва.
8. Педагогічна теорія Джона Локка.
9. Теорія «вільного виховання» Ж.-Ж. Руссо.
10. Гуманістичні погляди щодо виховання дітей Й.-Генріха Песталоцці.
11. Внесок у розвиток теорії дошкільного виховання Й.-Генріха Песталоцці.
12. Педагогічна діяльність і теорія виховання дітей дошкільного віку Фрідріха Фребеля.
13. Розвиток ідей суспільного дошкільного виховання Фрідріха Фребеля у вітчизняній педагогіці (кінець ХІХ – початок ХХ ст.).
14. Педагогічні ідеї та діяльність Роберта Оуена.
15. Ідея саморозвитку та самовиховання в педагогічній теорії та практиці Марії Монтессорі.
16. Розвиток індивідуальності дитини в теорії та практиці Марії Монтессорі.
17. Діяльність педагогічних товариств на теренах України (1907-1917рр.) їх внесок у розвиток теорії дошкільного виховання та підготовку педагогічних кадрів.
18. Внесок Наталії та Тимофія Лубенців у розвиток теорії дошкільного виховання в Україні.
19. Особливості розвитку суспільного дошкільного виховання в період УНР (1917- 1919 рр.).
20. Концепція національного дитячого садка С. Ф. Русової
21. Підготовка вихователів дитячих садків у Фребелівському педагогічному інституті.
22. Становлення та розвиток суспільного дошкільного виховання в Україні в 20-ті роки ХХ століття.
23. Ідеї дошкільного виховання в 30-ті роки ХХ століття.
24. Ідеї суспільного дошкільного виховання в О. І. Дорошенко.
25. Теорія та практика суспільного дошкільного виховання в роки Другої світової війни та повоєнні роки.
26. Авторська методика виховання дітей дошкільного віку В. О. Сухомлинського (за матеріалами книги «Серце віддаю дітям»).
27. Дошкільна освіта в незалежній Українській державі.

9. Методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

- 1) За джерелом інформації:
  - Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), семінари, пояснення, розповідь, бесіда, дискусія.
  - Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація за допомогою мультимедійної дошки.
  - Практичні: вправ, моделювання ситуацій, вирішення проблемних завдань.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; пізнавальні ігри; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методи контролю

Тестовий контроль, модульні контрольні роботи, графічні роботи, ІНДЗ, самооцінка і самоаналіз.

Словесні методи навчання: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін. лекції з використанням сучасних інформаційних технологій, інтерактивні методи в процесі обговорення питань семінарського заняття (мікрофон, прес-метод, мозкова атака, акваріум, ажурна пилка і ін.).

Методи контролю: поточне оцінювання відповідей під час семінарських занять, модульний контроль, оцінка за ІНДЗ (реферат), підсумковий контроль, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання занять з історії дошкільної педагогіки:

1. Наявність розгорнутої відповіді на теоретичні питання семінарського заняття.
2. Висунення проблеми, поєднання теоретичного матеріалу з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.
3. Активна участь в обговоренні теоретичних питань на занятті.
4. Виступ з доповіддю.
5. Змістовність виступу, аргументованість.
6. Культура мовлення (дикція, виділення головного, чіткість, послідовність, чистота мови тощо).
7. Вміння вільно триматися перед аудиторією.
8. Належне оформлення виконання практичних завдань на семінарському та лабораторному занятті. Звіт за їх виконання.

Критерії оцінювання семінарських занять:

1 бал – студент бере участь в обговоренні питань семінару, але немає розгорнутої відповіді на питання семінарського заняття, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення теми, не дотримується чистоти мовлення

2 бали – студент бере активну участь в обговоренні питань семінару, має елементарні, фрагментарні уявлення про об'єкт вивчення теми, працює в команді, але повної розгорнутої відповіді на всі питання семінару немає, не дотримується чистоти мовлення.

3 бали – студент бере активну участь в обговоренні питань семінару, виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, працює в команді, але немає розгорнутої відповіді на всі питання семінару, не виявляє чіткості у формулюванні, не дотримується чистоти мовлення.

4 бали – студент правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, бере активну участь в обговоренні питань семінару, вміє працювати в команді, дотримується послідовності у викладенні матеріалу. Разом з тим, у відповіді допускає неточності, окремі відповіді на питання семінару відсутні, відчуває скованість перед аудиторією, читає з конспекту та допускає порушення правил ділового мовлення.

5 балів – студент має розгорнуті відповіді на всі питання семінару; володіє гнучкими знаннями не лише в межах вимог навчальної програми, але й використовує додаткові матеріали, аргументовано застосовуючи їх у різних ситуаціях; вміє знаходити інформацію та аналізувати її; ставити і розв'язувати проблеми, у командній роботі займає лідерські позиції; виступаючи з доповіддю на семінарі, вміло організовує дискусію між учасниками семінару; вільно тримається перед аудиторією; дотримується чистоти мовлення.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Розуміння завдання	- робота демонструє точне розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають тему або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
Повнота і логіка розкриття теми	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі, порушення логіки й структури викладу	0
Креативність	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0
Культура змістового наповнення відповідей	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Всього:		5 балів

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування, що охоплює 25 тестових питань з таких видів, як: тести з єдиною правильною вибірковою відповіддю (у вигляді слова, фрази тощо); тести з декількома правильними відповідями; тести, що складаються з питань, що мають дві відповіді, одна, з яких істина, а інша – хибна; тести на визначення відповідності. Тривалість проведення модульного контролю: 60 хв. на кожного студента. Максимальна кількість балів: 10 балів.

Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання.

Форма проведення: комп'ютерне тестування

(Режим доступу: <https://moodle.dls.udpu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=182595>)

Тривалість проведення: 2 год. на кожного студента.

Максимальна кількість балів: 10 балів.

Кількість балів становить від 0 до 10 балів.

Критерії оцінювання

Тестові завдання оцінюються за номінальною шкалою (1 бал за правильний відповідь, 0 балів за неправильну відповідь). За такою шкалою оцінюється все завдання цілком, а не одна з його частин.

Підсумкова оцінка по тесту формується шляхом підсумовування набраних балів і віднесення їх до загальної кількості питань в завданні.

Помноживши отримане значення на 100%, можна привести підсумкову оцінку до традиційної наступним чином:

«2 (незадовільно)» - менше 50%

«3 (задовільно)» - 50% - 70%

«4 (добре)» - 70% - 90%

«5 (відмінно)» - 90% - 100%.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

Денна форма

Поточне тестування та самостійна робота												ІНДЗ	ПК	Сума	
Змістовий модуль 1					МК	Змістовий модуль 2									МК
T1	T2	T3	T4	T5		T6	T7	T8	T9	T10	T11				
5	5	5	5	5	10	5	5	5	5	5	5	10	15	10	100

Заочна форма

Поточне тестування та самостійна робота				ІНДЗ	ПК	Сума
Змістовий модуль 1		МК	Змістовий модуль 2			
T4			T6			
15		20	15		20	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	відмінно
82–89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	добре
75–81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
69–74	D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	задовільно
60–68	E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	незадовільно з можливістю повторного складання

1–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного), підсумкового оцінювання навчальних досягнень студентів

13. Рекомендована література

Основна

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України: Підручник. К.: Либідь, 2006. 424 с.
2. І. Г. Улюкаєва. Історія дошкільної педагогіки. К.: Слово., 2016. 424 с.

Допоміжна

1. Історія педагогіки. Навчальний посібник <https://works.doklad.ru/view/GkgvCHRPYHA/all.html>
2. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української педагогіки. К., 1994
3. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. пос. К.: Вікар, 2003. 335 с.
4. Попович М. Нарис історії культури України. К.: „Артект”, 2001. 728с.
5. Попиченко С.С. Розвиток теорії і практики дошкільного виховання в Україні (кін XIX – поч. XX ст.): Монографія. К., 2001
6. Сисоєва С.О., Соколова І.В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки. К., 2003
7. Сірополко С. Історія освіти в Україні. Львів: Афіша, 2001. 664 с
8. Стельмахович М. Г. Педагогіка народна і наукова. *Освіта*. 8.09.1992.
9. Чижевський Д. Історія Української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль, 1994. 480 с.
10. Ступарик Б. Шкільництво Галичини (1772 – 1939). Ів.-Фр., 1994
11. Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні: нариси./ За ред. М. Д. Ярмаченка. К., Рад. шк., 1991.
12. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки: навч. посібн. /За заг. ред. З.Н.Борисової – К.: Вища школа, 2004. 511 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (Закони, Положення, Укази президента України, Листи МОНУ) (див. література).

Поглиблюють інформацію про особливості педагогічної професії та організацію навчально-виховного процесу у вузі матеріали, розміщені на веб-сторінках:

2. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського
3. <http://scholar.google.com> Google Scholar — Академія Google

ПОРАДИ З НАПИСАННЯ ЕСЕ

Есе — це прозовий твір невеликого обсягу і вільної композиції, який виражає індивідуальні враження та міркування з конкретного приводу чи питання і явно не претендує на визначальне або вичерпне трактування предмета.

Мета есе полягає у розвитку таких навичок, як самостійне творче мислення і письмовий виклад власних думок.

Написання есе є надзвичайно корисним, оскільки це дозволяє автору навчитися чітко і грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, використовувати основні поняття, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати досвід відповідними прикладами, аргументувати свої висновки.

Рекомендовані структура і план есе

Структура есе визначається пропонованими до нього вимогами:

- думки автора есе з проблеми викладаються у формі коротких тез;
- думка повинна бути підкріплена доказами, тому за тезою слідують аргументи.

Аргументи – це факти, явища суспільного життя, події, життєві ситуації і життєвий досвід, наукові докази, посилання на думку вчених та ін. Краще надавати два аргументи на користь кожної тези: один аргумент здається непереконливим, три аргументи можуть «перевантажити» виклад, виконаний в жанрі, орієнтованому на стислість і образність.

Таким чином, есе набуває такої структури (кількість тез і аргументів залежить від теми, обраного плану, логіки розвитку думки):

- вступ
- теза, аргументи
- теза, аргументи
- теза, аргументи
- висновок.

При написанні есе важливо також враховувати наступні моменти:

1. Вступ і висновок повинні зосередити увагу на проблемі (у вступі вона ставиться, у висновку — резюмується думка автора).
2. Необхідними є виділення абзаців, червоних рядків, встановлення логічного зв'язку між абзацами (так досягається цілісність роботи).
3. Стиль викладу: есе властиві емоційність, експресивність, художність.

При написанні есе Вам необхідно досягти певних цілей. Коли Ваша розповідь готова, перевірте наступне:

Чи відповів я на поставлене запитання?

Наскільки зрозуміло і точно я виклав свої думки?

Чи природно звучить те, що я написав, чи немає помилок?

Переконайтеся також у тому, що Ви:

- Продемонстрували своє бажання будувати свою кар'єру в певному напрямку.
- Були «націлені» на побудову кар'єри в певній галузі.
- Включили у розповідь від однієї до трьох якостей, сильних сторін, характерних особливостей, які вирізнятимуть Вас з маси інших кандидатів.
- Представили хоча б один вагомий аргумент на користь того, щоб у майбутньому роботодавець був зацікавлений запросити Вас у свій бізнес.